

ἀπλού ἀνθρώπου. Πλάνοι μὲν ἦτον ἀδύνατον νὰ γράψωσι μὲ τόσῃν ἀπλότητι, εἰλικρίνειαν, καὶ ἀτεχνίαν· ἐνθουσιασताὶ δὲ ἦτον ἀδύνατον νὰ δείξωσι τόσῃν γαλήνῃ, σωφροσύνῃ, καὶ σοφίαν. Καὶ ὅμως, ἂν ὁ Χριστιανισμὸς ἦτον ἀνθρώπων ἐπινόημα, οἱ ἄνθρωποι οὗτοι πρέπαι νὰ ἦσαν οἱ ἐντελέστατοι καὶ πονηρότατοι πλάνοι, ἢ οἱ παραλογώτατοι καὶ μανιωδέστατοι ἐνθουσιασταί.

MONOMANIA ΙΠΠΩΝ.

Το 1806, ἀξιωματικὸς τις ἐκ Πεδεμοντίου εἶχεν ὡραίαν καὶ χρησιμωτάτην φοράδα, ἀλλ' ἐνίστε εἰς τὸ ἄκρον ἐπικίνδυνον κατὰ συνέπειαν μιᾶς ἀλλοκότου ιδιότητος. Ἀπεστρέφετο ἰσχυρῶς τὸ χαρτίον, τὸ ὁποῖον πάραυτα ἐγνώριζε καθ' ἣν στιγμὴν ἐβλεπεν αὐτὸ, ἀκόμη δὲ καὶ εἰς τὸ σκότος, ἂν ἐτρίβοντο πρὸς ἄλληλα δύο ἢ τρία φύλλα. Τόσον ταχὺ καὶ τόσον σφοδρὸν ἀποτέλεσμα ἐπροξένει ἡ ὄψις ἢ ὁ ἦχος αὐτοῦ, ὥστε πολλάκις ἔρριπτε κάτω τὸν ἀναβάτην· ἅπαξ δὲ, τοῦ ποδὸς του περιπλεχθέντος εἰς τὴν πατήτριαν, ἔσυρεν αὐτὸν ἱκανὴν ὥραν ἐπὶ πετρώδους δρόμου. Εἶναι δ' ἀξιοσημείωτον, ὅτι ἡ φορὰς αὕτη ποσῶς δὲν ἐφοβεῖτο κἀνὲν ἐκ τῶν ἀντικειμένων, ὅσα κοινῶς φοβίζουσι τοὺς ἵππους. Πάντῃ ἀδιαφορεῖ πρὸς τὴν μουσικὴν τοῦ τάγματος, τὸ σφύρισμα τῶν παλλῶν, τὸν βρυχηθμὸν τοῦ κανονίου, τὸ πῦρ τῶν στρατοπέδων, ἢ τὴν λάμψιν τῶν ἔπλων. Κάμμιναν ἐντύπωσιν δὲν ἔκαμνεν εἰς αὐτὴν ἡ σύγχυσις καὶ ὁ θόρυβος τῆς συμπλοκῆς· κἀνενὸς ἄλλου λευκοῦ ἀντικειμένου ἢ θεᾶ δὲν τὴν ἐτάραττε· κἀνένα ἦχον ἄλλον δὲν περιεργάζετο· τοῦ χαρτίου μόνου ἡ θεᾶ ἢ τὸ τρίζιμον ἐκίνει αὐτὴν εἰς μανίαν. Πᾶν δυνατόν μέσον μετεχειρίσθησαν διὰ νὰ τὴν ἱατρεύσωσιν ἀπὸ τὴν παράδοξον ταύτην καὶ κινδυνώδη ἀποπλάνησιν, ἀλλὰ χωρὶς ἐπιτυχίαν· ὁ δὲ κύριος αὐτῆς ἠναγκάσθη τέλος νὰ τὴν πωλήσῃ, καθότι ἡ ζωὴ αὐτοῦ εὕρισκετο εἰς συνεχῇ κίνδυνον.

Φορὰς τις ἀνῆκεν εἰς τὸ τάγμα τῶν Βασιλικῶν Σωματοφυλάκων τῆς Ἀγγλίας ἀπὸ τοῦ 1816 μέχρι τοῦ 1821. Ἦτο δὲ καθ' ὅλα εὐάγωγος, καὶ οὐδ' ἔχνος ἀντιπαθείας ἐδείκνυνεν οὔτε πρὸς ἀνθρώπους, οὔτε πρὸς ἄλλα ζῶα, οὔτε πρὸς ἵππους, ἐκτὸς μόνον ὁπότε ἦσαν ἀνοικτοῦ ψαροῦ χρώματος· ἀλλὰ καθ' ἣν στιγμὴν ἐβλεπε ψαρὸν ἵππον, ὥρμουσε κατ' αὐτοῦ, καὶ τὸν προσέβαλε μὲ τὴν μεγίστην λύσσαν. Συνέβαινε δὲ τὸ αὐτὸ πανταχοῦ καὶ πάντοτε. Εἰς τὴν παράταξιν, εἰς τὸν δρόμον, εἰς τὴν συμπλοκὴν, καὶ εἰς τὸ ἵπποστάσιον ἦτον ἀνελλιπὴς ἡ φορὰς αὕτη· ἀλλὰ τοσοῦτον μῖσος ἔτρεφε πρὸς ψαροὺς ἢ λευκοὺς ἵππους, ὥστε ἦτον ἐπικίνδυνον νὰ εὐρεθῶσιν εἰς τὸ αὐτὸ ἵπποστάσιον, ὅσον καὶ ἂν ἔθελον εἰσθαι ἀπομεμακρυσμένοι. Ἄν μόνον μίαν φορὰν ἐπιπτε τὸ βλέμμα της εἴτε εἰς ἵππον εἴτε εἰς φοράδα, δὲν ἡσύχαζε πρὶν ἀπορρίψῃ τὸν ἀναβάτην, ἢ συντρίψῃ τὸ σχοινίον της, τότε δ' ὥρμουσε κατ' αὐτοῦ μὲ τὴν μεγίστην λύσσαν, καὶ πολλαχοῦ τὸν κατεδάγ-

κανε. Γενικῶς ὅμως ἐπίανε τὸ ζῶον ἀπὸ τὴν κεφαλὴν ἢ ἀπὸ τὸν λάρυγγα, καὶ τὸ ἐκράτει τόσον σφιγκτὰ, ὥστε βεβαίως ἐπνίγεν αὐτὸ, ἂν δὲν ἐπρόφθανέ τις πρὸς ἀπαλλαγὴν.

Ἀφοῦ ἐγήρασε, (διότι τὸ 1821 ἦτο δεκαοκταετής), ἡ μανία δὲν κατέπαυσε μὲν ἐξ ὁλοκλήρου, ἀλλ' ἐξησθένησεν ὅπως οὖν. Κἀνὲν ἄλλο σῶμα λευκόχροον δὲν ἐφαίνετο νὰ κάμνῃ ἐπ' αὐτῆς τὴν ἐλαχίστην ἐντύπωσιν.

Ἄλλη τις φορὰς ἐφοβεῖτο, ἐκ τοῦ ἐναντίου, ὅλα τὰ λευκὰ ἄψυχα ἀντικείμενα· ὡς λευκὰ ἐνδύματα, λευκὰ πτερὰ, καὶ τὰ ὅμοια. Ὅτε ἀπροσδοκῆτως ἐβλεπε κἀνὲν τῶν λευκῶν τούτων σωμάτων, μάλιστα δὲ κινούμενον, ἂν μὲν ἦτο μέγα, καὶ ἡ κίνησις αὐτοῦ ταχεῖα, ἐτρόμαζε παραπολὺ, καὶ ἠγωνίζετο νὰ φύγῃ· ἂν δ' ἦτο μετρίου μεγέθους, καὶ ἡ κίνησις ἐλαφρὰ, ὥρμουσε κατ' αὐτοῦ μανιωδῶς, τὸ ἐκτύπα μὲ τοὺς ἐμπροσθίους πόδας, καὶ ἐξήτει νὰ τὸ διαρρήξῃ μὲ τοὺς ὀδόντας. Κἀνὲν ἄλλο χρῶμα δὲν ἐπροξενούσεν εἰς αὐτὴν τὸ ἐλάχιστον ἀποτέλεσμα, οὔτε τὴν ἐκίνει ποσῶς ἡ ἐμφάνισις λευκῶν ἵππων ἢ κυνῶν ὁμοιοχρωμάτων, ὅσον καὶ ἂν ἦτον αἰφνίδιος· ἀλλ' ἂν ἐκυματίζετο λευκὸν πτερόν, ἢ ἂν ἐπέτα λευκὸν φύλλον χαρτίου, ἀκάθεκτος φόβος ἡ μανία τὴν ἐκυρίευεν.

Εἰς τὰ τρία ταῦτα μοναδικῆς καὶ ἰδιαίτερας ἀποστροφῆς παραδείγματα φαίνονται πάντες οἱ χαρακτῆρες τῆς ἀληθοῦς μονομανίας.

ΠΕΡΙ ΕΜΠΟΡΙΟΥ.

Το ἐμπόριον ἀποτελεῖ σήμερον μίαν τῶν πρωτίστων πηγῶν τῆς εὐτυχίας τῶν ἐθνῶν καὶ τῶν ἰδιωτῶν, καὶ τάσσεται δικαίως μεταξὺ τῶν σημαντικωτέρων κλάδων τῆς Βιομηχανίας, ἥτις, ὡς εἶναι γνωστὸν, διαιρεῖται ἐν γένει εἰς Γεωργικὴν, εἰς Χειροτεχνικὴν, καὶ εἰς Ἑμπορικὴν.

Καὶ ἡ ἐμπορία τῶντιν εἶναι ἐπίσης παρακτικὴ ὠφελείας καὶ πλούτου, ὡς καὶ ἡ γεωργία καὶ ἡ χειροτεχνία.

Οἱ παλαιοὶ οἰκονομολογοὶ δὲν ἀνεγνώριζον τοιαύτην ἀξιόλογον ιδιότητα εἰς τὸ ἐμπόριον· δὲν ἠδύναντο νὰ καταλάβωσι, τί ἰσχύει αὐτὸ νὰ παράξῃ, τί διαφέρει, καθ' ὑπόθεσιν, πραγματεία τις μεταβιβασθεῖσα ἀπλῶς ἀπὸ τόπον εἰς τόπον διὰ νὰ πωληθῇ· καὶ ἐνόμιζον διὰ τοῦτο, (ἀλλ' ἐσφαλμένως), ὅτι τὸ ἐμπόριον συνίσταται μόνον εἰς τὴν ἀνταλλαγὴν ἀξιών παραδεχθειῶν ἤδη, καὶ δὲν παράγει τίποτε πλέον ἀφ' ἑαυτοῦ, δὲν προσθέτει ὁλοτελῶς νέαν ἀξίαν εἰς τὰς πραγματείας.

Τὸ λάθος αὐτῶν προήρχετο κυρίως ἀπὸ ἑλλειψιν εὐκρινούς ἰδέας περὶ τῆς φύσεως τῆς παραγωγῆς. Ἐννοοῦσαν, ὡς φαίνεται, δι' αὐτῆς γέννησιν ὄντος ἐκ τοῦ μὴ ὄντος, δημιουργίαν, καὶ δὲν ἐβλεπον ὅτι ὁ ἄνθρωπος, ὡς παρατηρεῖ κάλλιστα ὁ Σέϋος, δὲν πλάττει πῶποτε οὐδὲ ἐν ἄτομον ὕλης· ἡ φύσις πλάττει, καὶ αὐτὸς μόνον τελειοποιεῖ, μετασχηματίζει τὰ ὄντα, τὰ μετατρέπει ἐκ τῆς φυσικῆς αὐτῶν καταστάσεως εἰς ἄλλην